

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри іноземної філології,
українознавства та соціально-правових
дисциплін

Протокол №1 від 27 серпня 2019 р.

Зав. кафедри

 С.А. Остапенко

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
ЦИВІЛІЗАЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОСТІ

(заочна форма навчання)

Кількість кредитів ECTS 4

Розробник: Ніколенко К.В.
доц. кафедри іноземної
філології, українознавства та
соціально-правових
дисциплін, к.філос.н.

2019 – 2020 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова
Семестр (осінній / весняний)	осінній (весняний)
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин	120
Кількість модулів	1
Лекції, годин	8
Практичні / семінарські, годин	4
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	108
Вид контролю	залік

2. Програма дисципліни

Ціль: окреслити перспективу поняття цивілізації, сутності трансформацій як таких, визначити сутність змін, що обумовлюють існування основних типів цивілізації та впливають на появу та формування сучасних цивілізацій.

Завдання: формувати у студентів чітке уявлення про культуру та цивілізацію та різницю між ними, ознайомити з історичними типами цивілізацій; вміти визначати основні риси та провідні характеристики цивілізацій; повідомити особливості трансформації як процесу; дослідити сутність сучасних цивілізацій, виокремивши специфіку їх трансформації.

Предмет: історичні типи цивілізацій та їх динамічний аналіз в сучасних цивілізаційних трансформаціях.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Поняття культури в сучасній соціальній думці.

Тема 2. Філософський аналіз поняття «цивілізація».

Тема 3. Трансформації як предмет філософського дослідження, цивілізаційні концепції.

Тема 4. Історичні типи цивілізацій.

Тема 5. Соціальні трансформації сучасних цивілізацій.

Тема 6. Специфіка українських цивілізаційних трансформацій.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі:				
		лекц.	пр./сем.	лаб.	інд.	срс
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Загально-теоретичне уявлення про культуру та цивілізацію.						
Тема 1. Поняття культури в сучасній соціальній думці.	20,5	2	0,5	-	-	18
Тема 2. Філософський аналіз поняття «цивілізація».	19,5	1	0,5	-	-	18
Тема 3. Трансформації як предмет філософського дослідження, цивілізаційні концепції.	20	1	1	-	-	18
Разом за змістовим модулем 1	60	4	2	-	-	54
Змістовий модуль 2. Прикладні теорії сучасних трансформацій.						
Тема 4. Історичні типи цивілізацій.	20,5	2	0,5	-	-	18
Тема 5. Соціальні трансформації сучасних цивілізацій.	19,5	1	0,5	-	-	18
Тема 6. Специфіка українських цивілізаційних трансформацій.	20	1	1	-	-	18
Разом за змістовим модулем 2	60	4	2	-	-	54
Усього годин	120	8	4	-	-	108

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Семінар запитань і відповідей Культура та цивілізація в контексті трансформацій.	2
2	Семінар – розгорнута бесіда Особливості історичних та сучасних цивілізацій, український контекст.	2
	Всього	4

5. Індивідуальні завдання

1. Написання есе.
2. Підготовка та захист доповідей, презентацій.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Назва модулю	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Зально-теоретичне	54	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань поняття, об'єкту, предмету, законів, методів, сутність феноменів культури та	Фронтальне та індивідуальне опитування.

уявлення про культуру та цивілізацію.		цивілізації. Аналіз виникнення термінів «культура» та «цивілізація», концепції Мірабо, Е.Тайлора, Л.Уайта, О. Шпенглера, Н. Данилевського, А. Тойнбі, у. Росту, Д. Белала. Особливості формування цивілізацій. Розгляд поняття трансформації, вивчення різновидів трансформації. Джерела [1, 2, 4, 6, 11, 17, 18, 22]. 2. Підготовка до опитування та тестування.	
Змістовий модуль 2. Прикладні теорії сучасних трансформацій	54	1. Опрацювання конспекту лекцій з цивілізаційних трансформацій сучасності, аналіз історичних типів, критерії цивілізації, поняття світової та локальної цивілізації, сучасні цивілізації: західна (християнська), слов'яно-православна, ісламська (мусульманська), індуська, конфуціанська (китайська), синтоїстська (японська), латиноамериканська, африканська. Специфіка української культури, історичні особливості, сучасні тенденції. Джерела [1, 3, 6, 7, 8, 9, 11, 18, 19, 21]. 2. Написання есе.	Тестування.

7. Результати навчання

1	Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя, дотримуватися принципів безперервного розвитку та постійного самовдосконалення; прагнути професійного зростання, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.
2	Мислити креативно та критично, мати навички тайм-менеджменту, критично оцінювати наслідки продукованих ідей.
3	Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.
4	Володіти технологіями та методами у сфері соціальних відносин.

8. Розподіл балів, які отримують студенти впродовж семестру

Поточне тестування та самостійна робота			Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	100
30	40	30	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	
60-69	E	3, «задовільно»
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

9. Методичне забезпечення

Електронний конспект лекцій, методичні вказівки з вивчення дисципліни, комплекти індивідуальних завдань, навчальна та наукова література, нормативні документи.

10. Рекомендована література

Основна

1. Ніколенко К.В. Цивілізаційні трансформації сучасності: Курс лекцій / К.В. Ніколенко. – м. Кривий Ріг. – 2018. – 86с.
2. Білорус О. Г. Глобалізація і національна стратегія / О. Г. Білорус. – К. : ВО “Батьківщина”, 2001. – 300 с.
3. Гальчинський А. С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи: Методологічні аспекти / А. С. Гальчинський. – К. : Либідь, 2006. – 312 с.

Допоміжна

4. Авксентьева Т., Чорна Н. Політична участь в умовах модернізації українського суспільства / Т. Авксентьева, Н. Чорна // соціально-політичні та соціально-правові проблеми сучасності: Зб.наук.статей (за матеріалами XV Харківських політологічних читань). – Харків: НЮАУ, 2004. – С. 3–5.
5. Андрущенко В. П. Історія соціальної філософії (Західноєвропейський контекст) : підручник для студ. вищ. навч. закл. / Віктор Петрович Андрущенко. – К. : ТанDEM, 2000. – 416 с
6. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования / Д. Белл ; [пер. с англ., ред. В. Л. Иноземцев]. – М. : Academia, 1999. – 785 с.
7. Горбатенко В. П. Стратегія модернізації суспільства: Україна і світ на зламі тисячоліть : монографія / В. П. Горбатенко. – К. : Академія, 1999. – 240 с.
8. Дмитренко М. А. Політична система України: розвиток в умовах глобалізації та інформаційної революції / М. А. Дмитренко ; НПУ імені М. П.

Драгоманова. – Ін-т оперативної діяльності та держ. безпеки. – К. : Знання України, 2008. – 544 с.

9. Инглхарт Р. Культура и демократия / Р. Инглхарт // Культура имеет значение. Каким образом ценности способствуют общественному прогрессу / [под ред. Л. Харрисона, С. Хантингтона]. – М. : Московская Школа Политических исследований, 2002. – С. 106–129.

10. Инглхарт Р. Постмодерн: меняющиеся ценности и изменяющиеся общества Р. Инглхарт // Полис. – 1997. – № 4. – С. 6-32.

11. Катаєв С. Консервативні та модернізаційні компоненти соціокультурної трансформації / С. Катаєв // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2000. – № 1. – С. 76-81.

12. Спенсер Г. Синтетическая философия / Гербарт Спенсер [пер. с англ.]. – К. : Ника-Центр: Фирма “Вист-С”, 1997. – 511 с.

13. Сравнительное изучение цивилизаций : [хрестоматия / сост. ред. и вст. ст. Б. С. Ерасова]. – М. : АСПЕКТ–ПРЕСС, 1999. – 556 с.

14. Толстоухов А. Глобальна криза цивілізації як криза управління індустріальним суспільством / А. Толстоухов // Вісник. Філософія. Політологія. – 2002. – № 38–41.

15. Трансформации в современной цивилизации: постиндустриальное и постэкономическое общество: Материалы “круглого стола” // Вопросы философии. – 2000. – № 1. – С. 3-32.

16. Февр Л. Цивилизация: эволюция слова и группы людей / Л. Февр. – М. : Наука, 1991. – 632 с.

17. Федотова В. Теорії соціальної модернізації та євразійство / В. Федотова // Політична думка. – 1995. – № 2–3.

18. Фукуяма Ф. Конец истории? / Ф. Фукуяма // Вопросы философии. – 1990. – № 3. – С. 134-155.

19. Хабермас Ю. Модерн – незавершённый проект / Ю. Хабермас // Вопросы философии. – 1992. – № 4. – С. 40-52.

20. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций? / С. Хантингтон // Полис. – 1994. – № 1. – С. 33-49.

21. Хантінгтон С. Зіткнення цивілізацій? / С. Хантінгтон // Філософська і соціологічна думка. – 1996. – № 1-2. – С. 9-29.

Інформаційні ресурси

22. Електронний ресурс <https://www.academia.edu/> – Заголовок з екрану.

23. Електронная полнотекстовая «Библиотека Ихтика» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ihtik.lib.ru.> – Заголовок с экрана.

24. Электронная полнотекстовая «Библиотека Гумер» [Электронный ресурс]. – Режим доступа:

http://www.gumer.info/bogoslov_Buks/Philos/index_philos.php?mode=author. – Заголовок с экрана.

25. Журнал «Философские науки» [Электронный ресурс]. – Режим доступа:<http://www.academyrh.info.> – Заголовок с экрана.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри

С.А. Остапенко

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва змістового модулю	Кількість годин за видами занять та період вивчення дисципліни						Дата поточного контролю
		Лекції		Практичні		Самостійна робота		
		год.	дата	год.	дата	год.	дата	
1	Змістовий модуль 1. Загально-теоретичне уявлення про культуру та цивілізацію.	4	Жовтень 2019	2	Жовтень 2019	54	Листопад- грудень 2019	10.12.2019 р.
2	Змістовий модуль 2. Прикладні теорії сучасних трансформацій.	4		2		54	Грудень- січень 2020	
3	Індивідуальне завдання							20.01.2020 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри

С.А. Остапенко

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва змістового модулю	Кількість годин за видами занять та період вивчення дисципліни						Дата поточного контролю
		Лекції		Практичні		Самостійна робота		
		год.	дата	год.	дата	год.	дата	
1	Змістовий модуль 1. Загально-теоретичне уявлення про культуру та цивілізацію.	4	січень 2020	2	січень 2020	54	Лютий- Березень 2020	26.03.2020 р.
2	Змістовий модуль 2. Прикладні теорії сучасних трансформацій.	4		2		54	Квітень- травень 2020	
3	Індивідуальне завдання							20.05.2020 р.